

Т.О. СМЕРЕЧИНСЬКА

Інститут ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України
вул. Терещенківська, 2, Київ, МСП-1, 01001

НОВІ ТА РІДКІСНІ ДЛЯ УКРАЇНИ ВИДИ ЛИШАЙНИКІВ З ПРИРОДНОГО ЗАПОВІДНИКА «МЕДОБОРИ»

Ключові слова: лишайники, заповідник «Медобори», нові види, вапняк.

Заповідник «Медобори» складається з двох частин. Перша, власне «Медобори», розташована на сході Тернопільської обл., в Гусятинському та Підволочиському адміністративних районах. Філіал заповідника «Кременецькі Гори» знаходиться у північній частині області, в Кременецькому адміністративному районі [1]. На сьогодні для заповідника «Медобори» відомо 112 видів лишайників (110 — з основної частини і 2 — з «Кременецьких Гір»), а також 12 видів ліхенофільних грибів. Основні дані по лишайниках заповідника містяться у працях С.Я. Кондратюка [4, 6] і польських ліхенологів У. Бельчик та Й. Кішки [15].

Протягом 2003 р. ми здійснили два експедиційні виїзди до заповідника «Медобори»: 7—22 липня — до основної частини заповідника, з 4 по 10 жовтня — до його філіалу. В результаті опрацювання зібраних матеріалів було виявлено ряд цікавих видів лишайників, приурочених до вапнякового субстрату. Зокрема, визначено два види, що є новими для території України, — *Endocarpon pallidum* Ach. та *Toninia diffracta* (Massal.) Zahlbr. 20 видів ми наводимо як нові або рідкісні для рівнинної частини України. Для всіх видів подаємо точне місцезнаходження на території заповідника, географічне поширення в межах України або загальне поширення (нові для України види). Назви видів подано за «The second checklist of lichen forming, lichenicolous and allied fungi of Ukraine» [17] та «The Lichens of Italy» [18]. Зразки видів лишайників зберігаються в ліхенологічному гербарії відділу ліхенології та бріології Інституту ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України (КИ).

Нові для України види лишайників

Endocarpon pallidum Ach.

Слань луската, блідо-зеленувато-сіра до коричнюватої, у вологому стані зелена, гладенька, матова, щільно притиснута до субстрату, К-, С-, КС-, Р-, UV-. Лусочки шириною 1—4 мм, завтовшки 0,2—0,3 мм, округлі або розділені на лопаті, плескаті, видовжені, як правило, не налягають одна на одну, їх край лише злегка піднятий. Нижня поверхня лусочок білувата або світло-коричнювата, з нечисленними пучками гіалінових ризогіф завтовшки близько 2,5 μm . Верхній коровий шар параплектенхімний, нижній не утворюється. Серцевина складається із слабопереплетених нитчастих гіф. Перитеції

© Т.О. СМЕРЕЧИНСЬКА, 2005

утворюються часто, кулястої або широкогрушоподібної форми, повністю занурені, діаметром до 0,4 мм, верхівка одного кольору зі сланню або темніша, вкривальце відсутнє. Стінка перитеція темна, від темно-коричневої до чорної, рівномірно забарвлена, завтовшки близько 30 μm . Парафіз немає, замість них утворюються перифізи. Гіменій від I стає коричнево-червоним. Гіменіальні водорості еліпсоїдні до напівкулястих, діаметром 3–5 μm . Аски бітунікатні, тонкостінні, булавоподібні до циліндрично-булавоподібних, стінка J–. Спори забарвлені, еліпсоїдні, по 1(-2) у сумці, 28–40 $\times$ 11–16 μm , апікальна спора меншого розміру. Пікніди чорні, непомітні, занурені. Спермації короткоциліндричні (бацилоподібні), 3,5 $\times$ < 1 μm . Фотобіонт хлорококоїдний. Лишайникові речовини відсутні.

Діагноз виду наводиться за П.Л. Німісом [19]. Досліджені нами зразки відповідають даному опису.

Екологія: трапляється переважно в сухих південних регіонах, у степових умовах на вапняках.

Місцезнаходження: Тернопільська обл., Підволочиський р-н, заповідник «Медобори», Вікнянське л-во, кв. 2, околиці с. Остап'є, урочище Гостра Могила, у петрофітному степу, у щілинах вапняку, 17.07.2003; Підволочиський р-н, Вікнянське л-во, кв. 1, околиці с. Остап'є, урочище Городницькі Скелі, у петрофітному степу, на ґрунті у щілинах вапняку, 19.07.2003; Кременецький р-н, заповідник «Медобори», філіал «Кременецькі Гори», кв. 1, околиці с. Великі Бережці, урочище Божа Гора, у дубово-сосновому лісі з домішками клена, явора, граба, у щілинах затіненого вапняку, 08.10.2003, leg. & det. Т.О. Смеречинська (КШ).

Загальне поширення: відомий з центральної і південної Європи та Австралії [18].

За зовнішніми ознаками вид близький до *Endocarpon obscuratum* Oхпег та *E. adscendens* (Anzi) Mull. Arg. *E. obscuratum* відрізняється темно-коричневим верхнім і світлим нижнім боками слані та відсутністю органів прикріплення [8]. *E. adscendens* має чорну нижню поверхню із білою облямівкою вздовж краю лопатей. Верхній бік слані темно-коричневий. Лопаті розташовані черепитчасто, краї лопатей підняті вгору (так, що добре помітна біла облямівка на нижній поверхні). Органи прикріплення не утворюються [8].

Toninia diffracta (Massal.) Zahlbr.

Повний опис виду наводиться в «Определителе лишайников России» [9]. За морфологічними ознаками найбільш подібний до *T. opuntioides* (Vill.) Timdal. Відрізняється більш-менш розсіяними лусочками слані. Лусочки опуклі, напівкулясті, вкриті щільним сірувато-білим нальотом, з борознистою поверхнею (у *T. opuntioides* сплюснуті у вертикальному напрямку та вкриті тонким борошнистим нальотом). Реакції з КОН та HNO_3 в обох видів однакові.

Місцезнаходження: Тернопільська обл., Кременецький р-н, заповідник «Медобори», філіал «Кременецькі Гори», кв. 4, м. Кременець, урочище Черча, галявина у березово-сосновому лісі на освітленому вапняку, 05.10.2003, leg. & det. Т.О. Смеречинська (КШ).

Загальне поширення: відомий з Європи та Азії [9, 18, 20].

Нові¹ та рідкісні для рівнинної частини України види лишайників

Acrocordia conoidea (Fr.) Krber

Місцезнаходження: Тернопільська обл., Гусятинський р-н, заповідник «Медобори», Краснянське л-во, кв. 40, околиці с. Малі Бірки, урочище Гора Янцова, затінені вапнякові відслонення в ясоновому лісі; на вапняку, по якому стікає дощова вода, 18.07.2003, leg. & det. Т.О. Смеречинська (КШ).

Поширення в Україні: раніше наводився з Криму [14, 17] та Лівобережного Полісся [2].

**Acrocordia salweyi* (Leight. ex Nyl.) A.L. Sm.

Тернопільська обл., Кременецький р-н, заповідник «Медобори», філіал «Кременецькі Гори», кв. 4, м. Кременець, урочище Бона, у петрофітному степу, на затіненому вапняку, 05.10.2003, leg. & det. Т.О. Смеречинська (КШ).

Поширення в Україні: раніше наводився з Криму [10, 14] та Закарпаття [17].

**Caloplaca crenulatella* (Nyl.) H. Olivier

Місцезнаходження: Тернопільська обл., Кременецький р-н, заповідник «Медобори», філіал «Кременецькі Гори», кв. 21, околиці с. Дунаїв, урочище Гостра Гора, у петрофітному степу на освітлених та затіnenих вертикальних відслоненнях вапняків, 09.10.2003, leg. & det. Т.О. Смеречинська (КШ).

Поширення в Україні: раніше наводився з Криму [13].

**Caloplaca dalmatica* (Massal.) H. Olivier

Місцезнаходження: Тернопільська обл., Гусятинський р-н, заповідник «Медобори», Вікнянське л-во, кв. 49, околиці с. Красне, урочище Волове (друга південна ділянка), у петрофітному степу на добре освітленому вапняку, 10.07.2003; Підволочиський р-н, заповідник «Медобори», Вікнянське л-во, кв. 2, околиці с. Остап'є, урочище Гостра Могила, у петрофітному степу на освітленому вапняку, 17.07.2003; Підволочиський р-н, заповідник «Медобори», Вікнянське л-во, кв. 1, околиці с. Остап'є, урочище Городницькі Скелі (перша товтра), у петрофітному степу на освітленому вапняку, 19.07.2003; Кременецький р-н, заповідник «Медобори», філіал «Кременецькі Гори», кв. 4, м. Кременець, урочище Бона, у петрофітному степу на освітленому вапняку, 05.10.2003; кв. 8, околиці с. Жолоби, урочище Маслятин, у березовому лісі з домішками сосни на вертикальних добре освітлених вапнякових відслоненнях, 07.10.2003, leg. & det. Т.О. Смеречинська (КШ).

Поширення в Україні: раніше наводився з Криму [17].

**Caloplaca inconnexa* (Nyl.) Zahlbr.

Місцезнаходження: Тернопільська обл., Кременецький р-н, заповідник «Медобори», філіал «Кременецькі Гори», кв. 21, околиці с. Дунаїв, урочи-

¹ Позначені зірочкою (*).

ще Гостра Гора, у петрофітному степу на освітлених вертикальних відслоненнях вапняків, 09.10.2003, leg. & det. Т.О. Смеречинська (КШ).

Поширення в Україні: раніше наводився з Криму [13, 17].

**Caloplaca polycarpa* (A. Massal.) Zahlbr.

Місцезнаходження: Тернопільська обл., Гусятинський р-н, заповідник «Медобори», Вікнянське л-во, кв. 49, околиці с. Красне, урочище Волове (північна ділянка), у петрофітному степу у заглибленнях на поверхні вапняку, 10.07.2003; Кременецький р-н, заповідник «Медобори», філіал «Кременецькі Гори», кв. 8, околиці с. Жолоби, урочище Маслятин, у березовому лісі з домішками сосни, на вертикальних добре освітлених вапнякових відслоненнях, 07.10.2003; кв. 1, околиці с. Жолоби, урочище Божа Гора, у дубово-сосновому лісі з домішками клена, явора, граба, на добре освітлених вертикальних відслоненнях, 08.10.2003; кв. 21, околиці с. Дунаїв, урочище Гостра Гора, на освітлених вертикальних відслоненнях, 09.10.2003, leg. & det. Т.О. Смеречинська (КШ).

Поширення в Україні: раніше наводився з Криму [11, 17].

**Candelariella rhodax* Poelt & Vežda

Місцезнаходження: Тернопільська обл., Підволочиський р-н, заповідник «Медобори», Вікнянське л-во, кв. 1, околиці с. Остап'є, урочище Городницькі Скелі (перша товтра), у петрофітному степу на затіненому вапняку, 19.07.2003, leg. & det. Т.О. Смеречинська (КШ).

Поширення в Україні: раніше наводився з Криму [11, 17].

Candelariella oleifera H. Magn.

Місцезнаходження: Тернопільська обл., Кременецький р-н, заповідник «Медобори», філіал «Кременецькі Гори», кв. 8, околиці с. Жолоби, урочище Маслятин, у березовому лісі з домішками сосни на добре освітлених вапнякових відслоненнях, 07.10.2003; кв. 21, околиці с. Дунаїв, урочище Гостра Гора, у петрофітному степу, на освітлених вертикальних вапнякових відслоненнях, 09.10.2003, leg. & det. Т.О. Смеречинська (КШ).

Поширення в Україні: раніше наводився з Криму та Херсонської обл. (Ходосовцев О.Є., неопубліковані матеріали).

Catillaria lenticularis (Ach.) Th. Fr.

Місцезнаходження: Тернопільська обл., Гусятинський р-н, заповідник «Медобори», Вікнянське л-во, околиці с. Вікно, урочище Гостра Скеля, у петрофітному степу, на затіненому вапняку, 12.07.2003, leg. & det. Т.О. Смеречинська (КШ).

Поширення в Україні: раніше наводився з Криму [14, 17], Закарпаття [17] та Черкаської обл. [3, 5].

**Cladonia hungarica* (Arnold) Vainio

Місцезнаходження: Тернопільська обл., Гусятинський р-н, заповідник «Медобори», Вікнянське л-во, околиці с. Вікно, урочище Скелі І. Франка,

у петрофітному степу на мохах, що вкривають затінений вапняк, 13.07.2003, Підволочиський р-н, заповідник «Медобори», Вікнянське л-во, околиці с. Остап'є, урочище Гостра Могила, у петрофітному степу на мохах, що вкривають затінений вапняк, 17.07.2003, leg. & det. Т.О. Смеречинська (КШ).

Поширення в Україні: раніше наводився із Закарпаття [17].

Lecanora albescens (Hoffm.) Branth & Rostr.

Місцезнаходження: Тернопільська обл., Гусятинський р-н, заповідник «Медобори», Вікнянське л-во, околиці с. Вікно, урочище Гостра Скеля, у петрофітному степу на освітленому та затіненому вапняку, 12.07.2003, leg. & det. Т.О. Смеречинська (КШ).

Поширення в Україні: раніше наводився з Криму, Закарпаття [17] і Тернопільської обл. [15].

Lecidella stigmatea (Ach.) Hertel & Leuck.

Місцезнаходження: Тернопільська обл., Гусятинський р-н, заповідник «Медобори», Вікнянське л-во, кв. 49, околиці с. Красне, урочище Волове (північна ділянка), у петрофітному степу на затіненому вапняку, 10.07.2003; Підволочиський р-н, заповідник «Медобори», Вікнянське л-во, кв. 2, околиці с. Остап'є, урочище Гостра Могила, у петрофітному степу на затіненому вапняку, 17.07.2003; Підволочиський р-н, заповідник «Медобори», Вікнянське л-во, кв. 1, околиці с. Остап'є, урочище Городницькі Товтри, у петрофітному степу на затіненому вапняку, 19.07.2003, leg. & det. Т.О. Смеречинська (КШ).

Поширення в Україні: раніше наводився з Криму [14, 16], Закарпаття [17], Правобережного Лісостепу та Західного Полісся [7].

Lepraria lobificans Nyl.

Місцезнаходження: Тернопільська обл., Гусятинський р-н, заповідник «Медобори», Вікнянське л-во, околиці с. Вікно, урочище Гостра Скеля, у петрофітному степу на затіненому вапняку, 12.07.2003; Кременецький р-н, заповідник «Медобори», філіал «Кременецькі Гори», кв. 3, м. Кременець, урочище Дівочі Скелі, урвистий схил, порослий сосною, на ґрунті, що вкриває вапняк, 05.10.2003; кв. 4, м. Кременець, урочище Бона, у петрофітному степу на затіненому вапняку, 05.10.2003; кв. 6, околиці с. Підлісці, урочище Страхова Гора, у мішаному лісі на затіненому вапняку, 07.10.2003, leg. & det. Т.О. Смеречинська (КШ).

Поширення в Україні: раніше наводився із Закарпаття [17], Криму [12, 14] і Тернопільської обл. [15].

* *Opegrapha variaeformis* Anzi

Місцезнаходження: Тернопільська обл., Гусятинський р-н, заповідник «Медобори», Краснянське л-во, кв. 40, околиці с. Малі Бірки, урочище Гора Янцова, в ясенівому лісі на затіненому вапняку, по якому стікає вода після тривалих дощів, 18.07.2003, leg. & det. Т.О. Смеречинська (КШ).

Поширення в Україні: раніше наводився з Криму [11, 14, 17].

**Polycoccum marmoratum* (Krempelh.) D. Hawksw. (ліхенофільний гриб)

Місцезнаходження: Тернопільська обл., Гусятинський р-н, заповідник «Медобори», Вікнянське л-во, кв. 49, околиці с. Красне, урочище Волове (друга південна ділянка), у петрофітному степу на добре освітленому вапняку, 10.07.2003, leg. & det. Т.О. Смеречинська (КШ).

Поширення в Україні: раніше наводився з Криму [17].

*Rinodina immersa (Körber) Zahlbr.

Місцезнаходження: Тернопільська обл., Підволочиський р-н, заповідник «Медобори», Вікнянське л-во, кв. 1, околиці с. Остап'є, урочище Городницькі Скелі (перша товтра), у петрофітному степу на затіненому вапняку, 19.07.2003, leg. & det. Т.О. Смеречинська (КШ).

Поширення в Україні: раніше наводився з Криму [17].

Thelidium decipiens (Hepp) Krempelh.

Місцезнаходження: Тернопільська обл., Гусятинський р-н, заповідник «Медобори», Вікнянське л-во, околиці с. Вікно, урочище Гостра Скеля, у петрофітному степу на затіненому вапняку, 12.07.2003, leg. & det. Т.О. Смеречинська (КШ).

Поширення в Україні: раніше наводився з Криму, Закарпаття [17] і Тернопільської обл. [15].

**Thelidium papulare* (Fr.) Arnold

Місцезнаходження: Тернопільська обл., Гусятинський р-н, заповідник «Медобори», Городницьке л-во, кв. 38, околиці с. Личківці, урочище Високий Камінь, у ясенново-кленовому лісі на затіненому вапняку, 16.07.2003; Гусятинський р-н, заповідник «Медобори», Краснянське л-во, кв. 40, околиці с. Малі Бірки, урочище Гора Янцова, в ясеновому лісі на затіненому вапняку, по якому стікає вода після тривалих дощів, 18.07.2003, leg. & det. Т.О. Смеречинська (КШ).

Поширення в Україні: раніше наводився з Криму та Закарпаття [17].

Verrucaria aethiobola Wahlenb. in Ach.

Місцезнаходження: Тернопільська обл., Гусятинський р-н, заповідник «Медобори», Краснянське л-во, кв. 40, околиці с. Малі Бірки, урочище Гора Янцова, в ясеновому лісі на затіненому вапняку, 18.07.2003, leg. & det. Т.О. Смеречинська (КШ).

Поширення в Україні: раніше наводився з Криму, Закарпаття [17] і Тернопільської обл. [15].

**Verrucaria dolosa* Hepp

Місцезнаходження: Тернопільська обл., Гусятинський р-н, заповідник «Медобори», Краснянське л-во, кв. 50, околиці с. Крутилів, урочище Печера Перлина, у дубово-грабовому лісі на затіненому вапняку, 15.07.2003, leg. & det. Т.О. Смеречинська (КШ).

Поширення в Україні: раніше наводився з Криму [16] та Закарпаття [17].

Автор висловлює ширю подяку С.Я. Кондратюку (Ін-т ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України) за перевірку визначених зразків та надання необхідних літературних джерел, О.Є. Ходосовцеву (Херсонський державний університет), І. Кудратову (Таджицький національний університет) та О.О. Редченку (Ін-т ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України) за допомогу у визначенні окремих таксонів.

1. *Заповідники і національні природні парки України*. — К.: Вища шк., 1999. — 232 с. — Укр., англ.
2. *Зеленко С.Д.* Ліхенофлора лівобережної частини широколистянолісової області України: Автореф. дис. ... канд. біол. наук. — К., 1996. — 26 с.
3. *Кондратюк С.Я.* Лишайники Канівського дислокованого району // Укр. ботан. журн. — 1984. — 41, № 5. — С. 46—51.
4. *Кондратюк С.Я.* Лишайники заповідника «Медобори» // Укр. ботан. журн. — 1995. — 52, № 1. — С. 141—144.
5. *Кондратюк С.Я., Блюм О.В.* Нові та рідкісні для ліхенофлори УРСР види лишайників // Укр. ботан. журн. — 1985. — 42, № 4. — С. 67—70.
6. *Кондратюк С.Я., Коломієць І.В.* Нові для України види лишайників та ліхенофільних грибів заповідника «Медобори» // Укр. ботан. журн. — 1997. — 54, № 1. — С. 42—47.
7. *Окснер А.М.* Флора лишайників України: в 2-х т. Т. 2, вип. 1. — К.: Наук. думка, 1968. — 500 с.
8. *Определитель лишайников СССР*. — Вып. 4: Веррукариевые — Пилокарповые. — Л.: Наука, 1977. — 344 с.
9. *Определитель лишайников России*. — Вып. 8: Бацидиевые, Катилляриевые, Леканоровые, Мегалариевые, Микобилимбовые, Ризокарповые, Трапелиевые. — СПб.: Наука, 2003. — 277 с.
10. *Редченко О.О.* Нові та рідкісні види лишайників з приморської частини Криму // Укр. ботан. журн. — 2001. — 58, № 5. — С. 578—583.
11. *Редченко О.О.* Лишайники приморської частини Керченського півострова // Укр. ботан. журн. — 2002. — 59, № 4. — С. 426—436.
12. *Ходосовець О.Є.* Нові для Криму та України види лишайників // Укр. ботан. журн. — 2000. — 57, № 5. — С. 612—615.
13. *Ходосовець О.Є.* Нові для України види роду *Caloplaca* Th. Fr. (*Teloschistaceae*) // Укр. ботан. журн. — 2001. — 58, № 4. — С. 460—465.
14. *Ходосовець О.Є., Редченко О.О.* Анотований список лишайників заповідника «Мис Мар-т'ян» (Україна) // Укр. ботан. журн. — 2002. — 59, № 1. — С. 64—71.
15. *Bielczyk U., Kiszka J.* Contribution to the lichen flora of Western Ukraine // *Fragm. Flor. Geobot.* — 2000. — Ann. 45, Pars 1—2. — S. 493—500.
16. *Coppins B., Kondratyuk S., Khodosovtsev A. et al.* New for Crimea and Ukraine species of the lichens // *Ukr. Botan. Journ.* — 2001. — 58, № 6. — P. 716—722.
17. *Kondratyuk S.Ya., Khodosovtsev A.Ye., Zelenko S.D.* The second checklist of lichen forming, lichenicolous and allied fungi of Ukraine. — Kiev: Phytosociocentre, 1998. — 180 p.
18. *Nimis P.L.* The lichens of Italy. — Torino: Museo Regionale di Scienze, 1993. — 897 p.
19. *Nimis P.L.* TSB Lichen Herbarium 3.0, University of Trieste, Dept. of Biology, IN3.0/02 (http://dbiodbs.univ.trieste.it/global/italic_tsb1).
20. *Purvis O.W., Coppins B.J., Hawksworth D.L. et al.* The Lichen Flora of Great Britain and Ireland // *Nat. Hist. Mus. Publ.* — London, 1992. — 710 p.

Рекомендує до друку
В.П. Гелюта

Надійшла 08.06.2004

Т.А. Смеречинская

Институт ботаники им. Н.Г. Холодного НАН Украины, г. Киев

НОВЫЕ И РЕДКИЕ ДЛЯ УКРАИНЫ ВИДЫ ЛИШАЙНИКОВ ИЗ ЗАПОВЕДНИКА «МЕДОБОРЫ»

Два вида лишайников из природного заповедника «Медоборы» (*Endocarpon pallidum* Ach., *Toninia diffracta* (Massal.) Zahlbr.) приводятся как новые для Украины и 20 видов — как редкие или новые для ее равнинной части. Для *Endocarpon pallidum* дается полное описание, поскольку он не приводился ранее в общедоступной русскоязычной лишайниковой литературе. Для всех остальных видов (*Acrocordia salweyi* (Leight. ex Nyl.) A.L. Sm., *Caloplaca crenulatella* (Nyl.) H. Olivier, *C. dalmatica* (Massal.) H. Olivier, *C. inconnexa* (Nyl.) Zahlbr., *C. polycarpa* (A. Massal.) Zahlbr., *Candelariella rhodax* Poelt & Vežda, *Cladonia hungarica* (Arnold) Vainio, *Opegrapha variaeformis* Anzi, *Polycoccum marmoratum* (Krempelh.) D. Hawksw., *Rinodina immersa* (Körber) Zahlbr., *Thelidium papulare* (Fr.) Arnold, *Verrucaria dolosa* Hepp — новые для равнинной части Украины, *Acrocordia conoidea* (Fr.) Körber, *Candelariella oleifera* H. Maggn., *Catillaria lenticularis* (Ach.) Th. Fr., *Lecanora albescens* (Hoffm.) Branth & Rostr., *Lecidella stigmatea* (Ach.) Hertel & Leuck., *Lepraria lobificans* Nyl., *Thelidium decipiens* (Hepp) Krempel., *Verrucaria aethiobola* Wahlenb. in Ach. — редкие для того же региона) приводится точное местонахождение на территории заповедника.

T. O. Smerechynska

M.G. Kholodny Institute of Botany, National Academy of Sciences of Ukraine, Kyiv

NEW AND RARE FOR UKRAINE LICHEN SPECIES FROM THE MEDOBORY NATURE RESERVE

Two lichen species (namely *Endocarpon pallidum* Ach., *Toninia diffracta* (Massal.) Zahlbr.) from the Medobory Nature Reserve, as new for Ukraine, and 20 species as rare or new for its plane part are reported. A full description for the *Endocarpon pallidum* species is provided. Full lists of localities for all taxa mentioned (*Acrocordia salweyi* (Leight. ex Nyl.) A.L. Sm., *Caloplaca crenulatella* (Nyl.) H. Olivier, *C. dalmatica* (Massal.) H. Olivier, *C. inconnexa* (Nyl.) Zahlbr., *C. polycarpa* (A. Massal.) Zahlbr., *Candelariella rhodax* Poelt & Vežda, *Cladonia hungarica* (Arnold) Vainio, *Opegrapha variaeformis* Anzi, *Polycoccum marmoratum* (Krempelh.) D. Hawksw., *Rinodina immersa* (Körber) Zahlbr., *Thelidium papulare* (Fr.) Arnold, *Verrucaria dolosa* Hepp — species new for the plane part; *Acrocordia conoidea* (Fr.) Körber, *Candelariella oleifera* H. Maggn., *Catillaria lenticularis* (Ach.) Th. Fr., *Lecanora albescens* (Hoffm.) Branth & Rostr., *Lecidella stigmatea* (Ach.) Hertel & Leuck., *Lepraria lobificans* Nyl., *Thelidium decipiens* (Hepp) Krempel., *Verrucaria aethiobola* Wahlenb. in Ach. — species rare for the plane part of Ukraine) are included.